

Απαντήσεις Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου 2015

A1

Επιρροές από το δημοτικό τραγούδι:

1. Ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος με ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία
2. Υπερφυσικό γεγονός → εμφάνιση φεγγαροντυμένης 3[20] στιχ. 11, 4[21] στιχ.7
3. Νόμος των τριών (σύνθεση στοιχείων ανά τρία) 4[21] στιχ. 14-16 τρεις δυνατότητες προβάλλουν όταν αμφιβάλει που την έχει ξαναδεί ή 5[22] 16-20: τρεις αποφαιτικές παρομοιώσεις για να ορίσει τον ήλιο.
4. Η μορφή της φεγγαροντυμένης είναι αντίστοιχη με τις νεράιδες των δημοτικών τραγουδιών.
Άλλα στοιχεία δημοτικού τραγουδιού: δημοτική γλώσσα, έντονη παρουσία της φύσης, ηρωική πράξη (ο Κρητικός παλεύει να σώσει την αγαπημένη του μέσα στην τρικυμία), πολλά σχήματα λόγου.

B.1.

Λειτουργία φωτός

- 3.[20] στιχ. 4-5
- 3[20] στιχ. 10-13
- 4[21] στιχ. 1-2
- 4[21] στιχ. 7-8

1. 3.[20] στιχ. 4-5

Το φως των αστεριών αντανακλάται στη θάλασσα, το τοπίο έχει αλλάξει, η ηρεμία του τοπίου ηρεμεί και το ναυαγό. Το φως τώρα προέρχεται από τα άστρα, όχι από τις βροντές και τις αστραπές.

2. 3.[20] στιχ. 10-13

Ο φωτισμός του σκηνικού έχει αλλάξει, δεν πρόκειται για το λιγιστό φως των αστροπελεκιών στον κατασκότεινο ουρανό, αλλά για ένα φωτεινό φεγγάρι που ρίχνει λάμψη σε όλα τα στοιχεία της φύσης (ουρανό, θάλασσα, στεριά). Ρίχνει άπλετο φως πάνω στην επιφάνεια της θάλασσας, προοικονομεί την εμφάνιση της φεγγαροντυμένης, γίνεται σύμβολο και αποτελεί το μέσο για τη μετάβαση της αφήγησης.

3. 4.[21] στιχ. 1-2

Η φύση φωτίζεται και φωτίζει, τα αστέρια χαίρονται, φωτίζουν τη φεγγαροντυμένη, δεν της σκιάζουν την ομορφιά της, καθώς το φως της ίδιας είναι λαμπρότερο.

4. 4.[21] στιχ. 7-8

Το φως γίνεται άπλετο, μετατρέπει τη νύχτα σε μέρα, η φύση ,μεταμορφώνεται σε ναό. Η κλιμάκωση της φωτοχυσίας στοχεύει στο να υπογραμμίσει την επίδραση της φεγγαροντυμένης στη φύση, κάνει δυνατά ακόμα και τα αδιανόητα. Το φως της όρασης και της έκφρασης κάνει δυνατά αυτά που θα ζήσει ο ναυαγός. Δύο είναι οι πηγές φωτός: των αστεριών και της φεγγαροντυμένης. Το φως των αστεριών είναι της όρασης, των ορατών, ενώ της φεγγαροντυμένης είναι το φως της έκφρασης.

B.2.

α. Χρονικό επίπεδο 5[22]

στ. 1-5 Ναυάγιο

στ. 6 Ηρωικό παρελθόν

στ. 7-14 Μετά το ναυάγιο και ο Κρητικός –πρόσφυγας πια, βασανίζεται από εφιάλτες-σκηνές ναυαγίου στ. 11-12

στ. 15-20 Ηρωικό παρελθόν

στ. 21-22 Ναυάγιο

β. Η κλίση του κεφαλιού της παρομοιάζεται με την ελκτική δύναμη της βελόνας της πυξίδας που δείχνει το Βορρά. Τονίζεται η έλξη μεταξύ τους, η επίδραση της φεγγαροντυμένης στον Κρητικό. Θέλει να την ακολουθήσει, λειτουργεί ως δοκιμασία που τον απομακρύνει από το στόχο του, τον υπνωτίζει, τον παραλύει, χάνει τις δυνάμεις του. Πρόκειται για μια γειώση και μια απογείωση ταυτόχρονα, καθώς ο Κρητικός ελκύει και «γειώνει» σαν αλεξικέραυνο την ενέργεια της φεγγαροντυμένης όπως το αλεξικέραυνο του κεραυνού, καθώς είναι πολύ κοντά στην κορασιά. Ο Σολωμός με το όχημα της ποίησης μας ταξιδεύει από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο και από το εμπειρικό στο θεωρητικό.

Γ.

α. Ο Κρητικός αισθάνεται οικειότητα με τη φεγγαροντυμένη, κάνει υποθέσεις αναζητώντας την ταυτότητά της. Προχωρά σε τρεις διαδοχικές υποθέσεις-αναλήψεις. Η πρώτη αφορά την αγιογραφία μιας εκκλησίας. Η δεύτερη εικασία του είναι ίσως ένα αποκύημα της φαντασίας του, που δημιούργησε με διάθεση ερωτική. Η τρίτη υπόθεση που κάνει είναι ότι επρόκειτο για ένα όνειρο που είδε μικρός ή την ίδια τη μορφή της μητέρας του, όπως έχει εντυπωθεί στο υποσυνείδητό του. (Παναγία, μητρικό μορφοείδωλο, αρραβωνιαστικά, κλπ).

β. Η Φεγγαροντυμένη χάνεται και ο Κρητικός αισθάνεται ένα δάκρυ να κυλά στο χέρι του που αποτελεί δείγμα της συμπόνιας της προς αυτόν. Ο Κρητικός έχει χάσει και την αγωνιστικότητά και την πολεμική του ιδιότητα. Η μετάβαση γίνεται συνειρμικά σε άλλο χρονικό επίπεδο μέσω του χεριού. Μετά την εμπειρία που έζησε χάνει κάθε σωματική δύναμή του και κάθε επιθυμία για αγώνα. Είναι πλέον ζητιάνος, κάμπτεται ακόμα και η βιοποριστική του ικανότητα. Η επιβίωσή του πλέον εξαρτάται από την αγάπη και το ενδιαφέρον των συνανθρώπων του. Δίνει τον ξεπεσμό του με το σχήμα της άρσης και της θέσης. Δεν βρίσκει χαρά στον πόλεμο, δεν κατορθώνει καν να αγωνιστεί για τη ζωή του, ζητά τον οίκτο και την ελεημοσύνη των συνανθρώπων του.

Δ.1.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ

Ομοιότητες:

- Εμφάνιση μέσα από ένα θαλάσσιο τοπίο μιας μυστηριώδους γυναικείας μορφής
- Δεν μιλούν στους ήρωες
- Υπάρχει το ονειρικό στοιχείο
- Και οι δύο ήρωες βιώνουν μία εμπειρία εξωπραγματική, μεταφυσική, εκστατική
- Παρουσιάζεται εξιδανικευμένη, συνδυάζει την ομορφιά, την αγνότητα και τον έρωτα στην ιδανική του μορφή
- Έχει σημαντική επίδραση τόσο στον ήρωα (θεότρελος, δύστυχος) που τον γοητεύει (μάτια λιγωμένα) όσο και στη φύση (ο ήλιος εσκυθρώπασε .... τ' απολλώνεια και τα φωτολουσμένα) με την ομορφιά της.
- Επιβάλλεται στη φύση (Ανατριχιάζ' η θάλασσα)
- Και οι δύο μορφές εξαφανίζονται μυστηριωδώς
- Έχουν θεϊκή ματιά
- Οι ήρωες στεναχωριούνται με την αποχώρησή τους
- Κλιμάκωση φωτοχυσίας
- Περιγραφή της φύσης, λυρισμός

Διαφορές:

Η νεράιδα:

- αναδύεται από τη θάλασσα,
- κοιτά τον ήρωα με φόβο,
- του είναι άγνωστη,
- δεν επικοινωνούν

Η φεγγαροντυμένη:

- αναδύεται από το φεγγάρι,
- συμπονά τον ήρωα και κατανοεί τα βάσανά του,
- έχει διεισδυτική ματιά,
- ο Κρητικός αναρωτιέται για την ταυτότητά της,
- του είναι οικεία η μορφή της,
- έχει κάποιας μορφής επικοινωνία με αυτήν.

Επιμέλεια: Μουσιάδου Ελένη